

Program 2025-12-14

sensus

KULTUR
BILJETTER

SVERIGES ORKESTERFÖRBUND

Med stöd av Statens Kulturråd och Sveriges Orkesterförbund

KLASSISK JULKONSERT

GUSTAF BENGTSSON (1886-1965)

Procession

Gustaf Bengtsson var verksam som pedagog, dirigent och tonsättare. Som tonsättare är han mest uppskattad för sina orkesterverk, däribland tre symfonier, solokonsert och sviten I Vadstena kloster, ur vilken Procession är hämtad. Han var även musiklärare vid folkskoleseminarierna i Karlstad respektive Linköping.

ANTONIO VIVALDI (1678 – 1741)

Violinkonserten Vintern ur Årstiderna op. 8 nr 4

Solist: Irina Kensborn

Allegro non molto – Largo - Allegro

Vivaldi kallades den röde prästen på sin tid för sitt röda hårsvall. Han var prästvigd men tjänstgjorde inte som präst, men var däremot under närmare fyrtio års tid *Maestro di violino* vid *Pio Ospedale della Pietà*, ett hem för unga föräldralösa flickor och flickor födda utom äktenskapet. Där bedrevs kvalificerad musikundervisning både i sång och på olika instrument. De konserter som flickorna gav på *Pietà* var mycket populära och en stor attraktion i Venedig.

Vivaldi komponerade operor, sakral musik, trionsoner m.m., men framför allt är han känd för att ha etablerat och utvecklat konsertformen för soloinstrument så som vi känner till den ännu i våra dagar. Han var själv en framstående violinist och huvuddelen av de mer än 500 solokonsert han efterlämnade är skrivna för violin, men han skrev även konserter för cello och för olika blåsinstrument.

Violinkonserterna De fyra årstiderna torde vara Vivaldis mest kända verk, och kanske ett av den klassiska musikens mest kända verk överhuvud taget. De ingår som nummer 1 – 4 i hans opus 8, och publicerades i Amsterdam 1725, men skrevs antagligen några år tidigare. Dessa konserter är ett av de första exemplen på programmusik, d.v.s. musik med ett berättande element, och här är det de norditalienska årstiderna som beskrivs; Vivaldi var ju venetianare. Till varje konsert finns en dikt, kanske skriven av Vivaldi själv, och musiken följer texten i dikterna. Till konserten Vintern, lyder texten så här i engelsk översättning:

Allegro non molto

*Frozen and shivering in the icy snow,
Under the battering of a terrible wind
Run stamping your feet every moment,
Teeth chattering in the cold.*

Largo

*Spend calm and happy moments by the
fire
While outside the rain sprinkles
everyone.*

Allegro

*Walking on the ice with hesitant steps,
By being careful, lest you fall.
Jump in haste, slip, and fall to the
ground,
Get back on the ice and run,
In case the ice cracks and opens.
To hear, leaving their screened house,
Sirocco,
Boreas, and all the winds in battle...
It's winter, but it brings joy.*

NICOLAI RIMSKIJ-KORSAKOV (1844-1908)

Svit ur Julnatten

Introduktion, den heliga natten - Mazurka, stjärnornas lek och dans - Kometparad - Ringdans – Djävulsdans - Polonäs - Ovsjen och Koljada procession

Rimskij-Korsakov utbildades till militär och började komponera, bl.a. sin första symfoni, innan han hade fått någon formell utbildning i komposition. Det hindrade inte att han senare blev professor i komposition vid konservatoriet i St. Petersburg. Där blev han, som han själv sade, dess bästa elev, eftersom han först själv måste lära sig det som han sedan skulle lära ut. Hans mest kända elev är Igor Stravinskij.

Operan Julnatten utspelar sig i en liten by i södra Ukraina. Den är baserad på Nicolai Gogols novell med samma namn. (På svenska är novellen publicerad med titeln Kejsarinnans tofflor.) Operan hade premiär 1895.

Handlingen är mytologisk och fantastisk och för komplicerad för att redogöra för här, men den utspelar sig under en julnatt. På kvällen går ungdomar runt i byn och sjunger koljada, julsånger, då en mängd märkliga händelser börjar inträffa. De inbegriper bl. a. djävulen och smeden Vakula, som fått löfte om giftermål av byns skönhet Oksana om han lyckas skaffa henne ett par av kejsarinnans tofflor. Vakula är på väg att ta livet av sig på grund av Oksanas hårda krav, men med hjälp av djävulen lyckas han flyga till St. Petersburg, där han får träffa kejsarinnan och får hennes allra vackraste tofflor. Han återvänder med dessa till byn. När han ger dem till Oksana, säger hon ja till att gifta sig med honom.

Rimskij-Korsakovs musik är melodisk och mästerligt orkestrerad. Sviten ur Julnatten är ett fantastiskt koncentrat av operan till 20 minuter, med i det närmaste filmisk orkestermusik.

PJOTR TJAJKOVSKIJ (1840 – 1893)

Svit ur baletten Nötknäpparen, op.71 a

Miniatyrouvertyr – Marsch - Trepak (rysk dans) – Arabisk dans – Kinesisk dans – Rörlöjternas dans – Blommornas vals.

Nötknäpparen hade premiär på Marinskijteatern i Sankt Petersburg i slutet av 1892. Tidigare samma år hade Tjajkovskij en beställning på musik till en konsert i St. Petersburg, och tanken var att han skulle skriva en ny ouvertyr till detta tillfälle. Han var inte nöjd med resultatet och i stället sammanställde han en svit med musik ur baletten Nötknäpparen, som alltså ännu inte hade haft premiär. Den blev en stor succé hos Sankt Petersburgs-publiken och spelades snart över hela världen. När baletten hade premiär senare samma år var mottagandet mer tveksamt.

Nötknäpparen baseras på E.T.A. Hoffmans novell Nötknäpparen och råttkungen. Den utspelar sig i barnet Claras dröm när hon somnat på julafton. Under julgranen får en nötknäppare, i form av en docka, och en mängd andra leksaker liv.

PRESENTATIONER

Pro Musica, grundad 1957, är en ideell förening under KFUM Central med ett femtiotal aktiva medlemmar, såväl amatörer som studerande och yrkesmusiker.

Niclas Blixt är Symfoniorkestern Pro Musicas konstnärlige ledare och chefsdirigent. Under sin trettioåriga karriär har han hunnit med att dirigera flera av kammar- och symfoniorkestrar i Sverige och turnerat internationellt som gästdirigent. Niclas utbildningsbakgrund är bred med en masterexamen i orkester- och kördirigering (Musikhögskolan i Piteå och Sibeliusakademin i Helsingfors) och musiklärarexamen (Musikhögskolan i Örebro), musikvetenskap med teori, komposition och editionsteknik som fördjupning (Uppsala Universitet) samt ett antal workshops och masterclasses över hela världen. Förutom chefsdirigentuppdraget för Pro Musica leder han även Stockholms Blåsorkester.

Irina Kensborn, kvällens solist, är konsertmästare i Pro Musica sedan snart tjugo år. Hon är född i Ukraina och utbildad vid konservatoriet i Donetsk, men bor sedan många år i Sverige och har spelat bl.a. på Kungliga Operan, Folkoperan och i olika kammarmusiksammanhang. Hon arbetar nu som lärare i violin på kulturskolan i Solna

NÄSTA KONSERT

Alla hälsas välkomna till Pro Musicas nästa egna konsert, som hålls i Zätasalen i ABF-huset på Sveavägen 41, 8 mars 2025, en konsert med musik från filmens värld!

Biljetter till våra egna konserter finns på

KULTUR
BILJETTER

Kulturbiljetter.se.

www.promusica.se

<https://www.facebook.com/symfoniorkesternpromusica>